

Introductie op de onderwerpen in deze Nieuwsbrief

Eind november 2008 werd het bekend dat het Netwerk al in januari 2009 al een kort schaduwrapport naar het CEDAW comité moest insturen met vragen en tekortkomingen betreffende de vijfde Nederlandse regeringsrapportage aan CEDAW. De resulterende 'pre-session NGO's notes on the 5th report of the Netherlands' zijn afgelopen 9 februari in de voorbereidende sessie in Genève aan het CEDAW-comité gepresenteerd. De Commissie Gelijke Behandeling heeft ook een reactie ingestuurd welke in dezelfde bijeenkomst toegelicht is. Er is een Blog gemaakt met verhalen over het schaduwproces, met daarop ook een verslag hoe het in Genève gegaan is.

Er zijn twee coördinatoren voor het Netwerk VN-Vrouwenverdrag geselecteerd! De coördinatoren zullen het proces naar het uiteindelijke schaduwrapport vorm geven. In deze nieuwsbrief een kennismaking.

Er zijn al een aantal expertbijeenkomsten over onderwerpen/beleidsterreinen gepland. Er komen er nog meer, waarover later bericht.

Medio december sprak de Tweede Kamer over allerlei emancipatie-onderwerpen met minister Plasterk. CEDAW was daar één van.

Drie specialisten in gesprek buigen zich over een aantal vragen betreffende internationaal recht en mensenrechten, en hoe deze in relatie staan met het onder de aandacht brengen van gender kwesties. Erg interessant om te lezen!

Tot slot volgt de aankondiging van een colloquium waarbij het VN-vrouwenverdrag betrokken wordt.

NGO's notes Presession

Toen eind november duidelijk werd dat al voor de Presession tijdens de 43e vergadering van het Cedaw-comité over de 5e regeringsrapportage een NGO document moest worden vervaardigd heeft het Netwerk de planning voor de Schaduwrapportage omgegooid.

Nagegaan is van welke van de eerder aangemelde prioriteiten en thema's te op korte termijn een bijdrage in het Engels aangeleverd konden worden ten behoeve van NGO's notes.

Hiervoor is een deel van de toegekende subsidie ingezet. De zes speerpunten zijn:

- Zwakke rechtspositie huishoudelijk personeel
- Beleidswijzigingen WMO en AWBZ leiden tot meer mantelzorg door vrouwen
- Gelijke rechten tot gezinsvorming en gezinshereniging
- (Seksueel) Geweld tegen vrouwen
- Prostitutie en vrouwenhandel
- De juridische status van het VN-vrouwenverdrag en de kwestie van directe werking

De NGO's notes vindt u hier: [Pre-session NGO's Notes on the 5th report of the Netherlands](#)

Blog Schaduwproces!

Er is een Blog aangemaakt over Netwerk VN-Vrouwenverdrag schaduwproces:

<http://www.cedawschaduwrapportage.blogspot.com/>. In deze blog zullen persoonlijke bijdragen komen van vrouwen direct betrokken bij de schaduwrapportage, in ieder geval voorjaar 2010, tot de bevindingen van het Cedaw-comité in Nederland besproken zijn. Als eerste hebben Margreet de Boer en Maria Lourijsen op het Blog verslag gedaan van hun

bezoek aan het CEDAW-Comité.

MAANDAG 9 FEBRUARI 2009

De voorbereidende sessie - verslag uit geneve

Na een korte voorbespreking gisteravond, respectievelijk in een uitgestorven Libanees restaurant waar ze halverwege ons diner de lichten maar alvast uitdeden en de lobby van het hotel, was het vandaag zover: de voorbereidende sessie van het CEDAW-Comité.

Lees verder: [VN-Vrouwenverdrag schaduwproces: De voorbereidende sessie - verslag uit geneve](#)

CGB pre-session rapport

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB) heeft op verzoek van het Cedaw-comité een commentaar opgesteld over de vijfde regeringsrapportage. De CGB neemt een andere positie in dan de NGO's, want de Verenigde Naties scharen de CGB onder de nationale mensenrechteninstituties. Deze is door ook in de pre-session in Geneve aan het CEDAW-Comité gepresenteerd.

Lees verder: [CGB Comments on 5th government report](#)

Coördinatoren van het schaduwrapport

Leontine Bijleveld en Linda Mans zijn geselecteerd als coördinatoren. Ze zullen de verdere planning en uitvoering van de schaduwrapportage over de *vijfde* Nederlandse regeringsrapportage vorm gaan geven. De L blijkt een belangrijke overeenkomst te zijn tussen beiden. Zo zaten ze allebei in de redactie van Lover, maar niet tegelijk. Een kennismaking:

Leontine Bijleveld

Mijn redactielidmaatschap van Lover was in de tweede helft van de jaren tachtig. Ik loop dus al heel wat jaren mee in de vrouwenbeweging, in allerlei grotere en kleinere organisaties. Zowel in onbetaalde als in betaalde functies. Hier zal ik me beperken tot het VN-vrouwenverdrag. In 1996 consulteerde de commissie Groenman de NGO's ten behoeve van de Eerste Nationale rapportage VN-vrouwenverdrag. Vanuit het FNV-vrouwensecretariaat nam ik het initiatief tot een gezamenlijke bijdrage van de vier vakcentrales die er toen waren. De commissie nam in ieder geval één van onze punten over: het zwangerschapsverlof werd toen nog grotendeels afgetrokken van de WW-uitkering van zwangere werklozen. Dat was toch duidelijk in strijd met art. 11 lid 2 onder b, want deze vrouwen zagen hun WW-uitkering bekort. De toenmalige minister van SZW Melkert heeft de WW in 1998 gewijzigd. Vanuit het VN-vrouwensecretariaat was ik de aanjager van enige juridische procedures waarbij het VN-vrouwenverdrag in het geding is. Ik zorgde natuurlijk voor betrokkenheid van met het Proefprocessenfonds Clara Wichmann bij de procedures. Bijvoorbeeld: de eerste klacht uit Nederland volgens het individueel klachtprotocol, Ngyuen/Staat der Nederlanden

(zie <http://www.vrouwenrecht.nl/opinie/leden/cedaw>) en de procedure tegen de Staat over de afschaffing van de zwangerschapsuitkering van zelfstandigen (zie <http://www.vrouwenrecht.nl/opinie/vvr/visieafschaffing>).

Bij de vorige schaduwrapportage was ik intensief betrokken. Na mijn vertrek bij de FNV nam ik als expert en later als vertegenwoordigster van de Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann deel aan het Netwerk.

Nu kan ik mijn kennis en ervaring op een andere wijze inzetten. Ik verheug me op de samenwerking met Linda, met het Netwerk en met alle NGO's teneinde een breed gedragen en effectieve schaduwrapportage tot stand te brengen. Tot ziens, bels of mails!

Linda Mans

Inderdaad zaten Leontine en ik niet tegelijk in de redactie van *Love*; mijn entree was een poosje later, in 1999 en ik ben er zo'n vijf jaar actief geweest. Het was tevens de grote overstek naar de grote stad Amsterdam. Daarvoor had ik in Maastricht Gezondheidswetenschappen gestudeerd, met onder meer gender als extra specialisatie. Met een onderzoek naar geweld tegen tienermeiden in Zuid-Afrika had ik mijn studie afgesloten. De afgelopen jaren heb ik me beziggehouden met onderzoek op het terrein van gezondheid en gezondheidszorg, gender, seksuele en culturele diversiteit. Bij het UMC St. Radboud Nijmegen deed ik een actieonderzoek om sekse en gender geïntegreerd te krijgen in het curriculum van alle medische faculteiten in Nederland. Een introductie cursus lobbyen die me nu van pas zal komen. Voor het Sociaal Cultureel Planbureau heb ik onderzoek gedaan naar de acceptatie van homoseksualiteit in Nederland.

Aan het VU Medisch Centrum heb ik onderwijs gegeven over 'seksualiteit en gezondheid' en 'migratie en gezondheid', met onderwerpen die ook voor het VN-vrouwenverdrag van belang zijn. In 'migratie en gezondheid' lag bijvoorbeeld de nadruk op toegang tot zorg in Nederland, en vormde de uitwerking van wat 'acute zorg' is voor de groep vrouwen zonder papieren een belangrijk onderwerp. In 'seksualiteit en gezondheid' onderzochten internationale studenten in samenwerking met Tampep hoe prostitutie in Alkmaar qua beleid geregeld is en wat de uitwerking ervan is op de arbeidsomstandigheden van prostituees.

Naast het doen van onderzoek heb ik samen met Louise Verbree eind 2006 Stichting FLL (Facing Lesbian Lives) opgericht. Stichting FLL gebruikt het principe van *Participatory Video*; video als middel voor sociale verandering en empowerment van gemarginaliseerde groepen zoals lesbische en biseksuele vrouwen en transgenders (<http://www.f-l-l.nl>).

Sinds vorig jaar werk ik als freelance onderzoeker (<http://www.Manskracht.nl>) en in die hoedanigheid zal ik samen met Leontine met de schaduwrapportage aan de slag gaan. Ik zie uit naar een intensieve samenwerking, ook met het Netwerk en de betrokken NGO's.

De coördinatoren en het Netwerk zijn bereikbaar via:

schaduwrapportageCEDAW@aimforhumanrights.nl

Expertmeetings in het vooruitzicht

Een aantal NGO's hebben al het initiatief genomen om een expertbijeenkomst te organiseren ter voorbereiding van de schaduwrapportage:

Op 16 maart 2009, 19 uur locatie COC te Amsterdam, VN-vrouwenverdrag en de positie van lesbische, biseksuele en transgender vrouwen. Aanmelden vereist:

BvanRoosendaal@coc.nl.

Op 14 mei 2009, 18.30 uur Utrecht, Discriminatie in de 5^e regeringsrapportage, werkgroep Sociaal en Europees Recht van de Vereniging Vrouw en Recht Clara Wichmann.

Aanmelding vereist, zie: <http://www.vrouwenrecht.nl/>

Er komen nog meer expertbijeenkomsten over specifieke thema's. Daarover meer in een volgende nieuwsbrief.

Zie ook: <http://www.aimforhumanrights.nl/thema-s/mensenrechten-van-vrouwen/rechten-van-vrouwen-in-nederland/>

En: <http://www.vrouwenverdrag.nl>.

VN-vrouwenverdrag in het parlement

Op 17 december 2008 had de Tweede Kamer een algemeen overleg met minister Plasterk over allerlei emancipatieonderwerpen. Ook de 5^e regeringsrapportage en brieven van het Netwerk VN-vrouwenverdrag aan de Tweede Kamer kwamen aan de orde. Zie *Kamerstukken II* 2008/09 30420 nr. 132 (p. 12, 13, 32, 34-36, 38-40 en 42).

Op aandrang van kamerleden van verschillende politieke partijen heeft minister Plasterk toegezegd dat:

- De vragen van het CEDAW-comité over de 5e regeringsrapportage net als de antwoorden van de regering in het Nederlands ter beschikking zullen komen.
- De 6e regeringsrapportage t.z.t. ook in het Nederlands zal verschijnen.

De Minister was niet bereid de 6e regeringsrapportage te bespreken met de Tweede Kamer, alvorens die naar CEDAW te sturen, omdat die slechts 'staand beleid' bevatte. Evenmin was de minister bereid om de nationale rapportage VN-vrouwenverdrag, die tussen de rapportages aan CEDAW moet plaats vinden, weer te verbreden naar alle terreinen die het VN-vrouwenverdrag beslaat, zoals tot voor kort, conform de wet. De minister dacht overigens dat die nationale rapportage een voorstel van de commissie Groenman was, terwijl het toch echt het parlement was die dit bij amendement in de goedkeuringswet heeft vastgelegd.

The Conversations Project

Op 16 mei 2008 heeft er op de School of Law van de Westminster universiteit een vraaggesprek plaatsgevonden over 'Gender, Human Rights and International Law'. Hillary Charlesworth (professor internationaal recht en mensenrechten), Kathryn Lockett (manager van Womankind International programma's) en Gita Sahgal (hoofd van de gender unit in het internationale secretariaat van Amnesty International) hebben hun visie gegeven op de vraag wat de voor en nadelen zijn van het gebruiken van internationaal recht en mensenrechten om gendergelijkheid te bewerkstelligen. Ze werden gevraagd dit aan vredesmissies te koppelen. Bijkomende vraag was hoe academici en mensenrechtenorganisaties deze concepten als raamwerk gebruiken.

Hillary Charlesworth is van mening dat er nog een lange weg te gaan is om een inhoudelijke erkenning van gender te bewerkstelligen binnen internationaal recht. Ze noemt het ICC statuut waarbinnen gender wel geïncorporeerd is in het taalgebruik, maar dat dit niet betekend dat er een dieper gaande acceptatie is van het concept. Kathryn Lockett stelt vast dat er problemen zijn bij de toepassing van internationaal recht, met name ook bij het Vrouwenverdrag. Gita Sahgal koppelt dit aan de praktijk en beantwoordt de vraag hoe vrouwen betrokken worden bij de vredesmissies; niet namelijk, ze zijn juist buiten gesloten in dit soort processen.

Lees verder: [Conversations project, Westminster University](#)

12 mei: Colloquium Vrouwenrechten versus religie/traditie/cultuur

Op 12 mei 2009 zal er in Den Haag een colloquium plaatsvinden over Vrouwenrechten versus religie/traditie/cultuur. Het colloquium wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en vindt plaats in het kader van de uitwerking van het Nederlandse

mensenrechtenbeleid ten aanzien van vrouwen. De organisatie is in handen van Prof. Cees Flinterman (Universiteit Utrecht en lid CEDAW-Comité) en Prof. Rikki Holtmaat (Universiteit Leiden).

Meer informatie: <http://www.vrouwenrecht.nl/nieuws/2009/item/402>